Osobnost a temperament

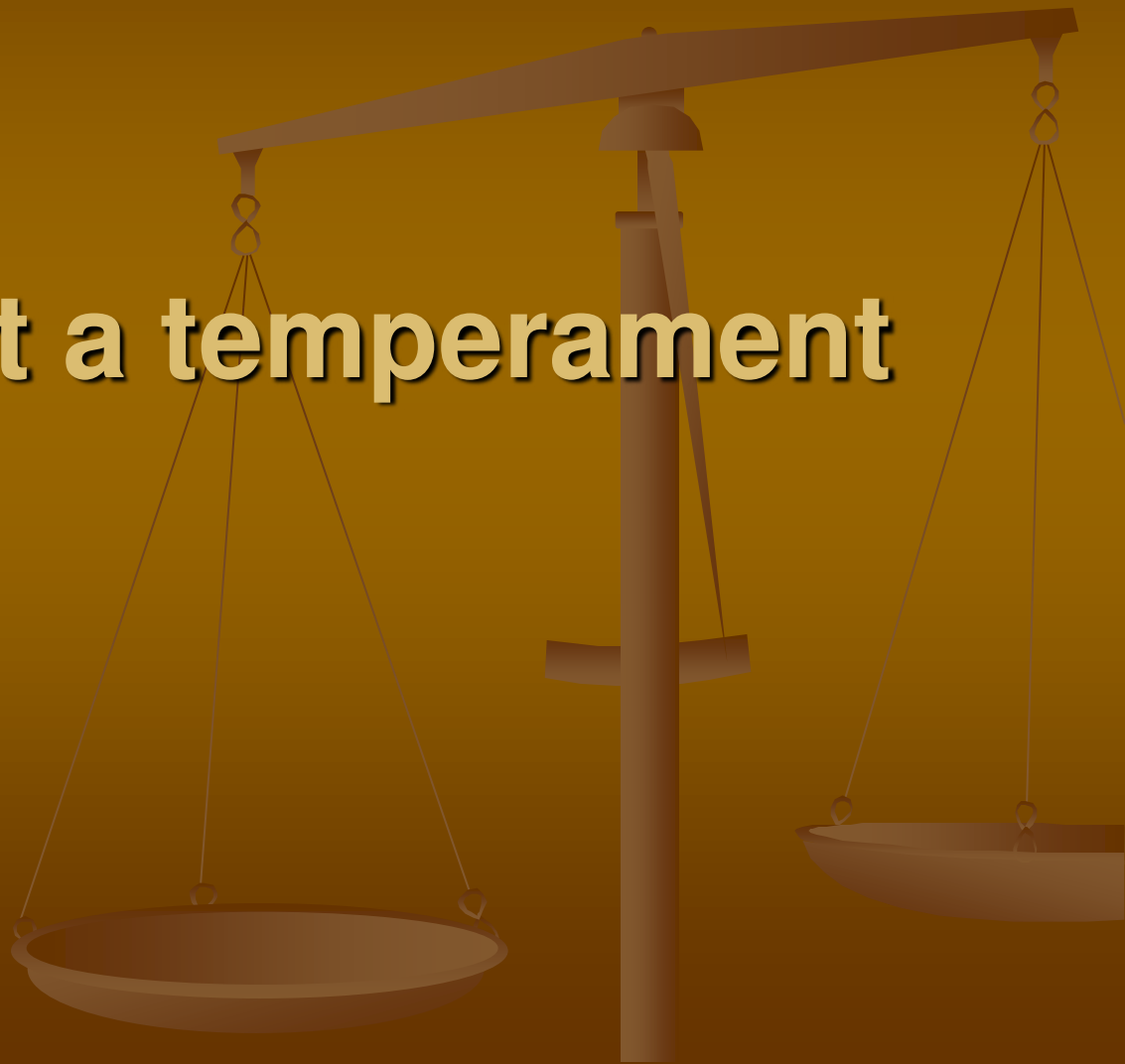

Osobnost

- Osobnost je „individuum, chápané jako integrace k seberealizaci v interakci se svým prostředím.“ *(Říčan, P. – Psychologie osobnosti)*
- Komplex tří aspektů:
  - fyzická stránka
  - psychická stránka
  - společenská stránka

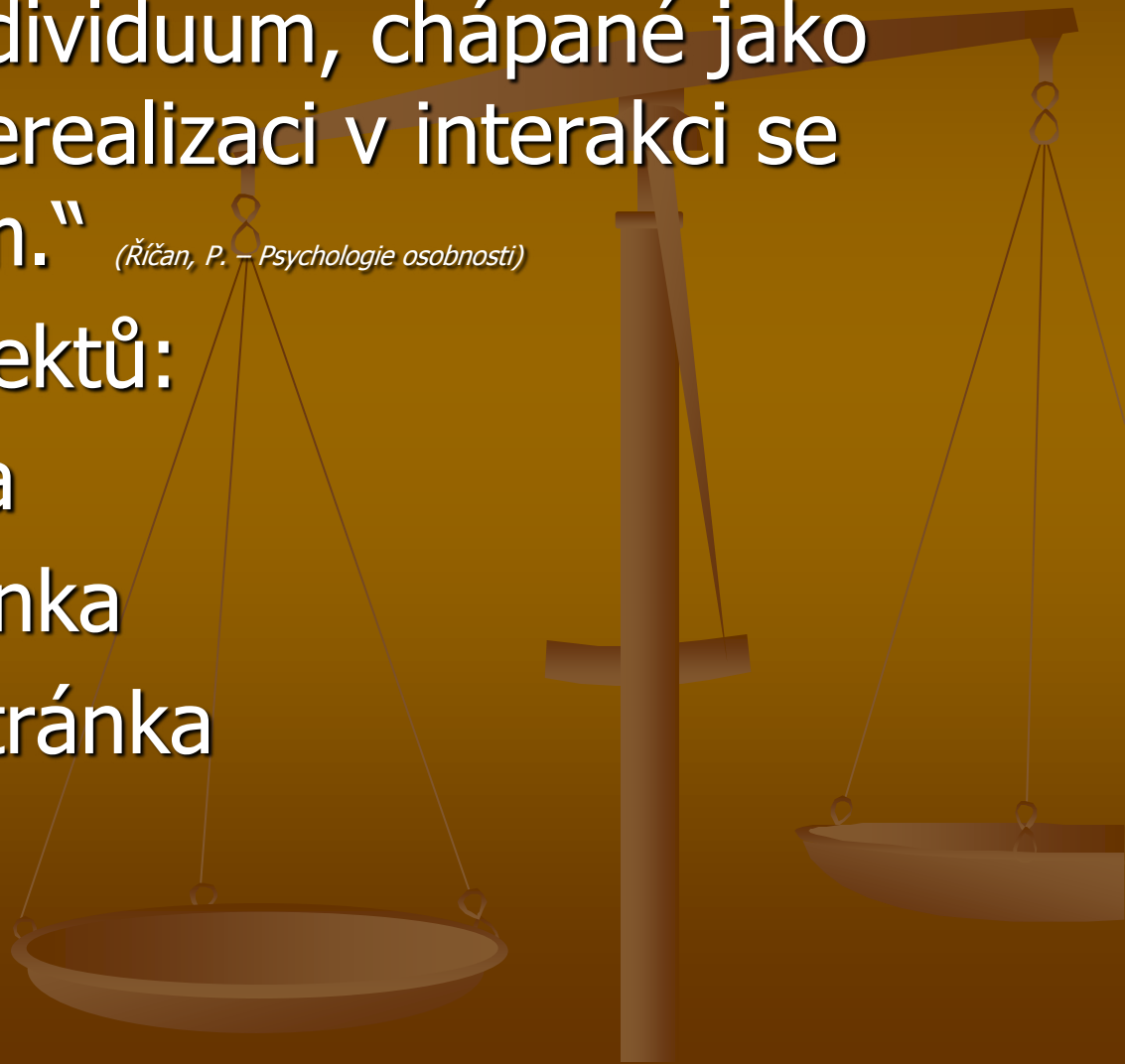

Temperament

- souhrn charakteristických rysů osobnosti
- určuje, jak dotyčný jedinec reaguje na různé podněty a situace
- zahrnuje tendenci měnit nálady
- popisuje vzrušivost (ochotu reagovat na podněty)

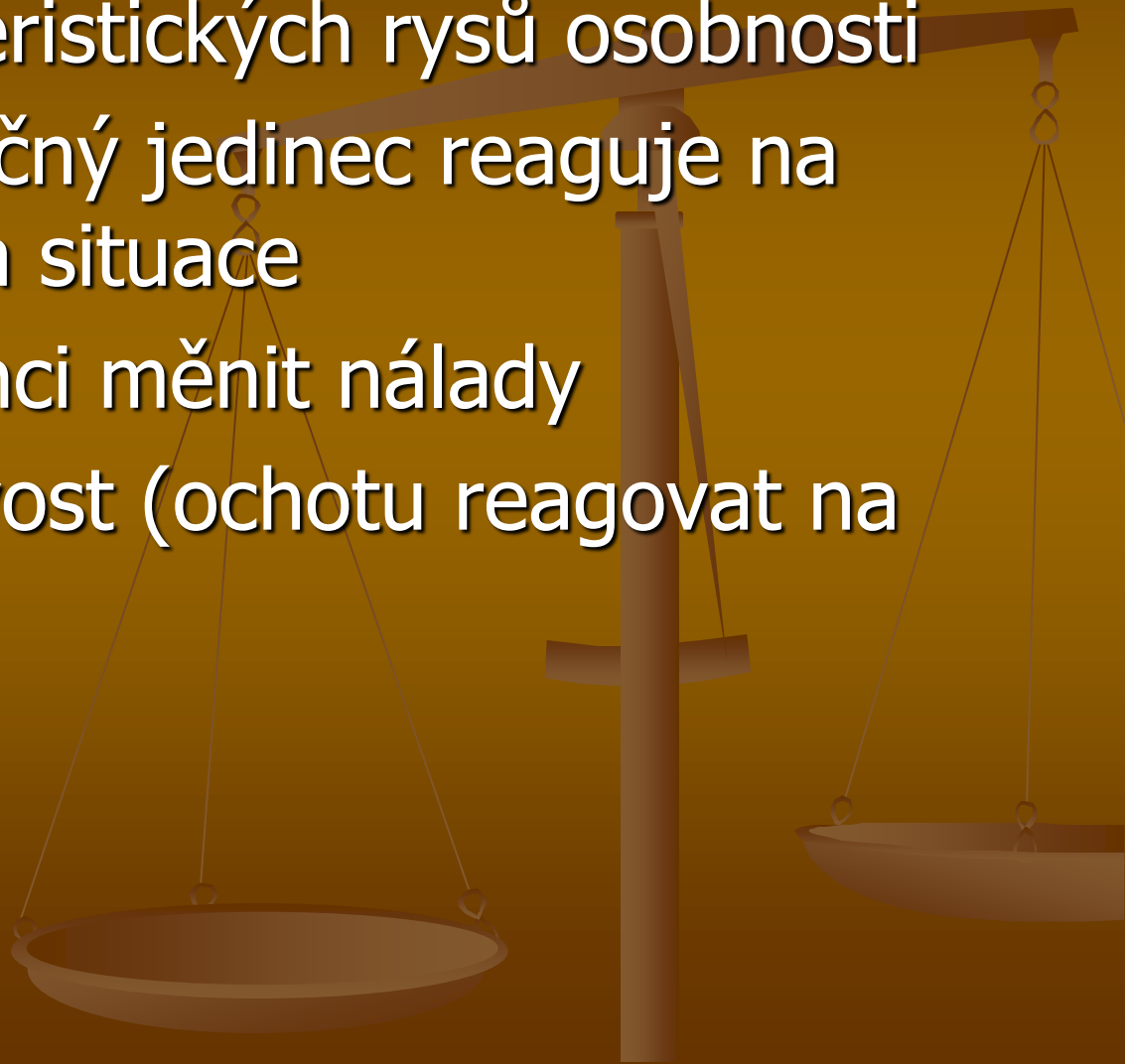

Typologie osobnosti

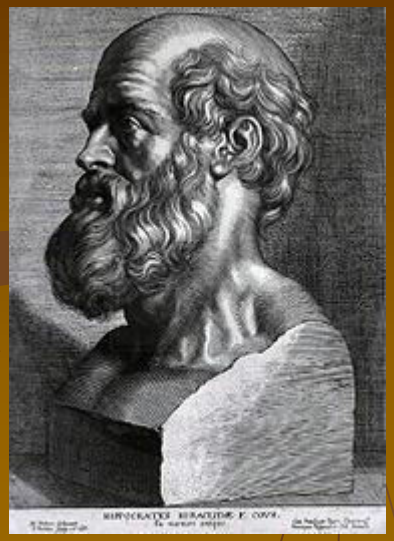

1. Hippokratova typologie
   - starořecký lékař, autor tzv. Hippokratovy přísahy
   - 460 – cca 377 př.n.l.
   - založil svou teorii na představě, že povahu člověka určuje převažující „tělesná šťáva"
   - později rozpracoval Galénos (3. stol. n.l.)

- **sangvinik (krev) –** reaguje přiměřeně podnětu, vyrovnaný, optimistický, veselý
- **flegmatik (hlen)** – vyrovnaný, lhostejný, až apatický, pasivní, nemá rád změny
- **melancholik (černá žluč)** – posmutnělý, pesimistický, nevyrovnaný, uzavřený, žije spíše vnitřním životem
- **cholerik (žluč) –** velmi vzrušivý, hněvivý, sklony k agresivitě, nevyrovnaný, impulzivní a nerozvážný

2. Typologie C. G. Junga

- podle vztahu jedince k okolnímu světu

- **extrovert –** spontánní, komunikativní, otevřený, povrchní, společenský
- **introvert –** uzavřený, hluboké city, nerad se seznamuje s cizími lidmi, nerad se prezentuje na veřejnosti, opatrný, mlčenlivý, empatický
- rozvinul Hippokratovu typologii:
  - stabilní extrovert = sangvinik
  - stabilní introvert = flegmatik
  - labilní extrovert = cholerik
  - labilní introvert = melancholik

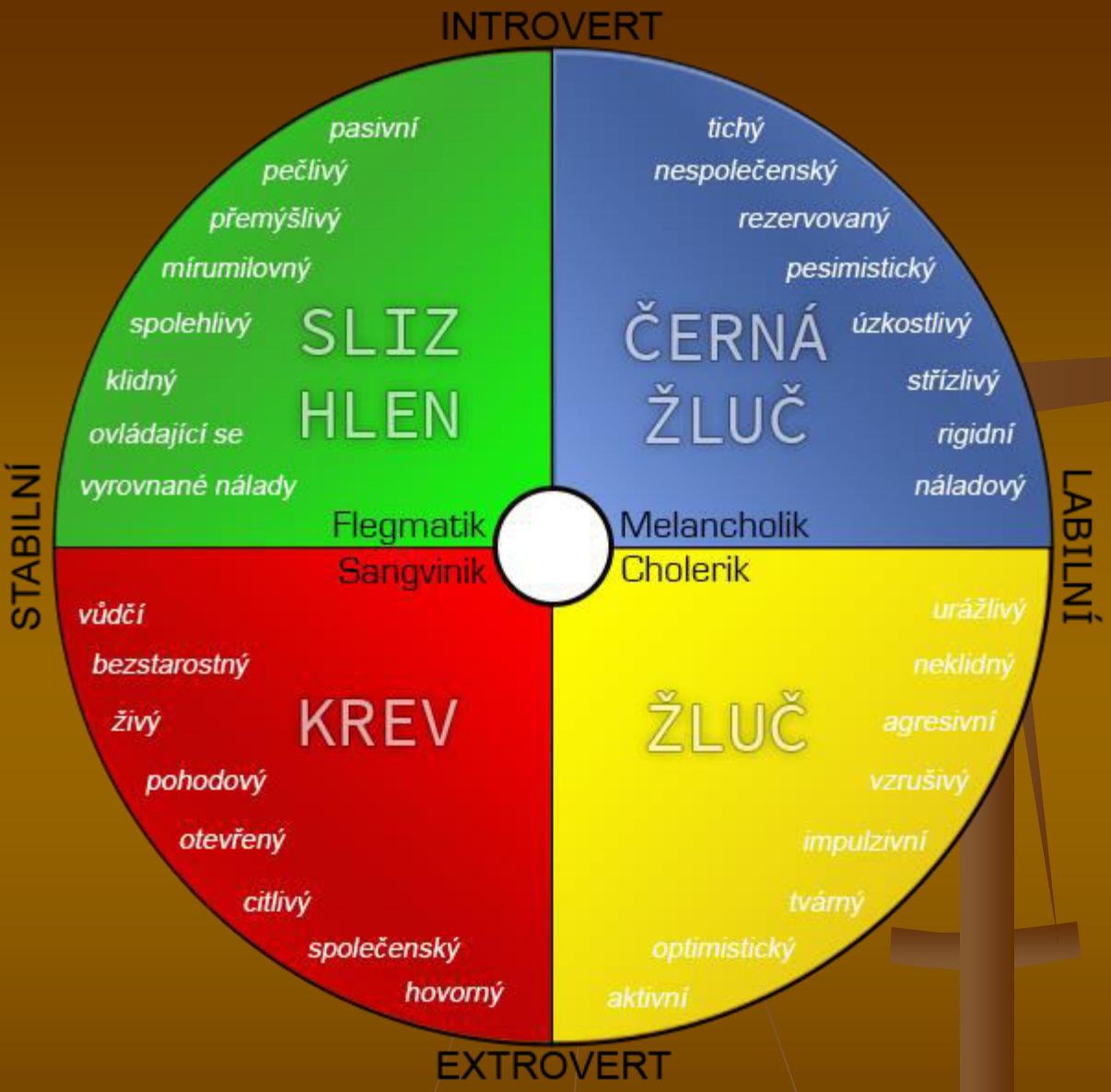

Kruh Hippokratovy typologie temperamentu s vlastnostmi přidanými I.

P. Pavlovem, C. G. Jungem, H. Eysenckem a J. P. Guilfordem.

Shrnutí

- Osobnost v psychologickém smyslu je každý člověk, je tvořena třemi stránkami – fyzickou, psychickou a společenskou
- Temperament je způsob, jakým jedinec reaguje na podněty z okolí
- Nejznámější typologie osobnosti pochází od Hippokrata – 4 typy (sangvinik, cholerik, melancholik, flegmatik)
- Podle přístupu ke světu stanovil C. G. Jung dva typy – extrovert a introvert

Zdroje

- ŘÍČAN, Pavel. *Psychologie osobnosti: obor v pohybu*. 6., rev. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2010, 208 s. Psyché (Grada). ISBN 978-802-4731-339.
- http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/32/Hippocrates_rubens.jpg
- http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/f/f5/Galen_detail.jpg/478px-Galen_detail.jpg
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Temperament
- http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/02/Jung_1910-cropped.jpg
- http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/19/Kruh_typologie_temperamentu.png